

TALLER DE JARDINERIA

Aquest taller de jardineria està enfocat a la xerojardineria, com exemple d'una jardineria ecològica a les nostres latituds.

LA MULTIPLICACIÓ

Les plantes tenen una propietat molt interessant, les seues cèl·lules són totipotents, és a dir, a partir d'una cèl·lula de qualsevol part de la planta podem formar la planta sencera, perquè posseeixen tota la informació genètica per a fer-ho. Això ens permet poder realitzar esqueixos de gairebé qualsevol part de la planta. Per tant hi ha dos tipus de reproducció en les plantes: reproducció sexual (per llavors), i asexual (per esqueixos, murgons, divisió de planta, etc.).

Coses a tenir en compte per a la multiplicació de plantes.

Higiene

Haurem d'imaginar-nos que el nostre lloc de treball, on fem la multiplicació, és un quiròfan, i hem de mantenir-lo amb unes mesures higièniques necessàries, així, evitarem que fracassen moltes de les nostres plantacions.

- Hem de tenir el lloc on tenim els esqueixos i plantons degudament desinfectats.
- Els recipients bruts són un medi de cultiu ideal per a moltes malalties, per a les plagues i per al creixement de les males herbes. Hem de rentar correctament els recipients, testos, safates... abans de plantar-hi res.
- El substrat que emprem en la multiplicació ha d'estar esterilitzat. La forma més fàcil d'aconseguir-ho és fabricar el substrat amb ingredients estèrils. La torba és molt àcida per naturalesa i, per la mateixa raó, és estèril. Una forma d'esterilitzar el compost és col·locar-lo en una safata al forn, a 82°C (millor si el col·loquem en una safata plana, ampla i amb tapa perquè es desinfecte millor). Després de desinfectar-lo, cal anar amb compte que no es torne a infectar guardant-lo en borses ben tancades.
- El material vegetal ha d'estar lliure de tot tipus d'infeccions.

MÈTODES DE MULTIPLICACIÓ VEGETATIVA O ASEXUAL

Amb la multiplicació vegetativa o asexual obtindrem individus molt similars a la planta mare. La planta mare és la planta de la qual es va a extreure el material necessari per a la reproducció. Ha de ser sana, vigorosa, ja que així ens donarà plantes amb les seues mateixes característiques. Les plantes es poden multiplicar de forma asexual mitjançant esqueixos, murgons, multiplicació per divisió, bulbs i tubercles.

ESQUEIXOS

És un mètode senzill, ràpid i que assegura un vigor i una bellesa similar al de la planta mare. Per contra, pot originar un sistema d'arrels pobre, difícil d'adaptar a determinats sòls i procliu a determinades plagues i malalties.

Però..., què són els esqueixos? Són fragments de la planta mare que s'utilitzen per a la multiplicació. N'hi ha de diversos tipus en funció de la part que emprem. Podrem fer esqueixos de tija, de fulla i d'arrel.

Consideracions importants per a tots els esqueixos:

- És molt important que la planta mare estiga sana i forta. I com més val prevenir que després lamentar, abans de realitzar els talls hem de desinfectar molt bé les tisores per eliminar agents patògens que hi puguem quedar de talls anteriors. I si canviem de planta mare també desinfectarem les eines.
- Hem de fer l'esqueix en recipients petits, que l'esqueix no estiga molt ample, això facilitarà l'arrelament. Per exemple, en un test de 12 cm de diàmetre podem col·locar de tres a sis esqueixos.
- Els talls han de ser nets, i hem de fer-los amb eines ben afilades.
- Hem d'emprar un substrat baix en sals i prescindir de l'adob.
- Temperatura al voltant de 18° a 22°C. Han de tenir llum, però no directa, ja que perdrien més aigua i podrien arribar a assecar-se.
- És important mantenir la humitat elevada, però permetent que circule l'aire per evitar que es podrisca l'esqueix.
- És convenient eliminar les fulles que s'estiguen podrint i netejar de tant en tant les plantes.

MURGÓ

És un mètode de multiplicació vegetativa molt senzill i segur, però presenta un inconvenient: és molt lent. Consisteix a fer arrelar les tiges mentre romanen unides a la planta mare i separar-les una vegada estiguen proveïdes d'arrels. La millor època per al murgó és l'inici de la primavera. Les noves plantes s'obtenen a la tardor o fins i tot a la primavera següent.

N'hi ha diversos tipus. Tots tenen en comú que sempre s'han de formar les arrels sense llum i en condicions d'humitat suficient. Els dos mètodes més usuals són el del murgó simple i el del murgó aeri.

MULTIPLICACIÓ PER DIVISIÓ

Consisteix a dividir la planta mare en diverses porcions, cadascuna de les quals ha de portar les suficients arrels per a poder desenvolupar-se. La millor època per a fer la divisió és quan la planta es troba en repòs, generalment a la fi de l'hivern. Exemples de plantes que es reproduïxen molt bé per aquest mètode són les falgueres, la Sansevieria, la Calathea, els bambús, els berberis, el Calycanthus, l'Espiraea, etc.

XEROJARDINERIA

L'aigua dolça és un recurs necessari per a l'home, però la major part d'ella es troba congelada als pols i solament n'hi ha una petitíssima porció disponible per a usar-la.

Durant els últims anys el problema de l'estalvi de l'aigua a Espanya ha suscitat un interès particular en els mitjans de comunicació, arran de les sequeres a diverses zones de la nostra geografia. En l'àmbit mediterrani, l'ús eficient de l'aigua és fonamental. Hi ha actualment una línia d'investigació en la cerca de solucions per a combatre el balafament. Hem de recordar que l'aigua és un factor limitant que cal tenir en compte en la planificació i el desenvolupament de qualsevol jardí, zona verda, o viver.

QUÈ ÉS LA XEROJARDINERIA?

Consisteix en la implantació o la utilització de la tècnica per a aconseguir un consum més efectiu de l'aigua en jardineria de manera que es reduïska la quantitat d'aigua utilitzada, la despesa d'energia i els costos de conservació. Etimològicament “xero” és una paraula grega i significa “sec”, “àrid”, per això aquest tipus de jardineria es va concebre com la jardineria que es desenvolupa en un clima sec, amb l'escassetat i irregularitat de precipitacions que això implica.

L'EMBUATDA o “MULCHING”

És un dels mètodes més beneficiosos per a l'estalvi de l'aigua, ja que redueix l'evaporació. Consisteix a cobrir el sòl amb un material, generalment orgànic, per protegir el sòl i eventualment fertilitzar-lo.

Mitjançant l'embutda s'aconsegueix el manteniment de la calor, la humitat i l'estructura del sòl, la qual cosa crea un microclima favorable per al creixement de les nostres lantes.

Es pot utilitzar qualsevol cosa sempre que no continga substàncies tòxiques o verinoses ni embrute massa.

TIPUS D'EMBUATADA

Poden ser orgànics o inorgànics. Els orgànics es degraden sols, resulten més econòmics i té valor nutritiu. En canvi els inorgànics han de canviar-se periòdicament i en general són més cars.

Per a una correcta col·locació i rendiment de l'embuatada hem de tenir en compte les consideracions següents.

L'espessor de la capa ha de ser entre 5 i 10 cm, segons la grandària de la partícula del material que usem.

Si utilitzem herbes o algues, la capa ha de ser prima per a evitar la proliferació d'organismes patògens i la compactació del material, que faria disminuir l'oxigenació del sòl.

El sòl ha d'estar preferiblement humit abans de fer l'embuatada.

L'ELECCIÓ D'ESPÈCIES VEGETALS

Un jardí dissenyat i mantingut amb criteris d'ús eficient de l'aigua, és a dir, amb tècniques de xerojardineria, consumeix una quarta part d'aigua que gastariem de forma convencional. Però, a més de controlar la despesa d'aigua hem de tenir en compte l'elecció del substrat, el tipus de plantes que volem conrear i les necessitats del manteniment posterior.

Per tots els motius anteriors, una de les millors propostes és fer un disseny de jardí en el qual predomine la planta autòctona, o almenys les plantes adaptades al nostre clima mediterrani. El nombre de varietats que n'hi ha és suficient per a satisfer totes les necessitats de formes, textures, ports, colors, clima i sòl, a més, aquestes plantes presenten una sèrie d'avantatges respecte a unes altres:

- Són molt resistents
- Estan adaptades a l'escassetat d'aigua
- El manteniment és senzill
- Estan en harmonia amb l'entorn

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER

Farem una presentació en power point a l'aula laboratori, en la qual explicarem diferents elements de jardineria sobre com multiplicar les plantes: planters, esqueixos, repicat, etc... Després farem una pràctica que pot ser un esqueix de tija, que cada assistent es portarà en un test.

En els diferents recorreguts pel Jardí, a més de conèixer la història i les col·leccions més importants, mostrem plantes relacionades amb el tema, com ara les plantes aromàtiques, les plantes mediterrànies, les plantes que s'utilitzen en jardineria ecològica i algunes d'invasores que amenacen les nostres plantes autòctones.